

INFORMASJON TIL ARBEIDSTAKERE FRA EØS-/EFTA-OMRÅDET

Skal du
arbeide i Norge?

Skal du arbeide i Norge?

Side 3: Opphold

For å kunne jobbe i Norge, trenger de fleste en oppholdstillatelse som gir rett til å arbeide

Side 4: Skatt

Alle arbeidstakere i Norge må ha skattekort

Side 6: Trygd

Arbeider du i Norge, skal du som hovedregel være medlem i den norske folketrygden fra første arbeidsdag

Side 8: Arbeid og arbeidsplasser

I Norge har vi flere lover som skal sikre at du som arbeidstaker ikke blir skadet, syk eller får dårlig helse av å utføre et arbeid

Side 10: Kontaktinformasjon

Hvem som kan svare på spørsmål om opphold, skatt, trygd eller arbeidsforhold

Opphold

For å kunne jobbe i Norge, trenger de fleste en tillatelse som gir rett til å arbeide. Som arbeid regnes all type arbeid eller næringsvirksomhet, mot eller uten vederlag. Du kan søke om oppholdstillatelse fra Norge.

EØS-/EFTA-borgere kan fritt reise inn i Norge og begynne å jobbe med en gang. Du kan oppholde deg og arbeide i Norge i inntil tre måneder uten oppholdstillatelse. Ved arbeidsforhold utover tre måneder må du søke om oppholdstillatelse. Er du arbeidssøker, kan du være her i seks måneder uten tillatelse.

Det gjelder egne regler (overgangsregler) dersom du er arbeidstaker fra Polen, Tsjekkia, Ungarn, Estland, Latvia, Litauen, Slovakia, Slovenia, Romania eller Bulgaria. Er du fra et av disse landene, stilles det strengere krav til arbeidsforholdet for at du kan få oppholdstillatelse.

Ansatte i virksomheter innenfor EØS-/EFTA-området som midlertidig utfører tjenester i Norge kan arbeide i Norge uten tillatelse i inntil tre måneder. Dersom oppholdet skal vare mer enn tre måneder, kreves det oppholdstillatelse med rett til å ta arbeid (oppholdstillatelse som tjenesteyter).

Søknad om oppholdstillatelse med rett til å ta arbeid leveres til det lokale politidistriktet dersom du oppholder deg i Norge. Ellers skal søknaden leveres til norsk utenriksstasjon.

Mer informasjon om oppholdstillatelser og overgangsreglene får du hos Utlendingsdirektoratet (UDI). **Informasjon om ulike oppholds- og arbeidstillatelser, vilkår, prosedyrer og søknadsskjema finner du også på UDIs nettside www.udi.no.**

Skatt

Når du er ansatt hos norsk arbeidsgiver

Alle arbeidstakere i Norge må ha skattekort. Har du norsk arbeidsgiver, skal du oppsøke det lokale likningskontoret (etter 1. januar 2008: Skattekontoret) for å få skattekort.

Husk å ta med pass og eventuell gyldig oppholds-/arbeidstillatelse.

På skattekortet ser du hvilket fødsels- eller D-nummer (norsk ID-nummer) du har fått.

Skattekortet leverer du til arbeidsgiver. Hvis du ikke leverer skattekort, vil arbeidsgiveren din trekke 50 prosent skatt.

Arbeidstakere på land i Norge vil få forhåndsutfylt selvangivelse (PSA) fra lokalt likningskontor/skattekontor. Selvangivelsen må leveres innen 30. april samme år.

De som ikke mottar forhåndsutfylt selvangivelse må levere vanlig selvangivelse innen 31. mars i året etter inntektsåret.

Sokkelarbeidere bosatt i utlandet

Hvis du er bosatt i utlandet og arbeider på den norske kontinentalsokkelen, skal du ha skattekort fra Skatt vest, Sentralskattekontoret for utenlandsaker (Skatt vest, SFU). Det får du enten ved at arbeidsgiveren din leverer skjema RF-1198 i forbindelse med et oppdrag på sokkelen, eller ved at du selv leverer skjema RF-1209 «Søknad om skattekort for utenlandske borgere» til Skatt vest, SFU.

Skattekort fra Skatt vest, SFU blir sendt direkte til arbeidsgiver. Arbeidsgiveren din skal gi del to av skattekortet videre til deg.

Sokkelarbeidere bosatt i utlandet får selvangivelse fra Skatt vest, SFU i månedsskiftet januar/februar året etter inntektsåret. Selvangivelsen må fylles ut og returneres til Skatt vest, SFU innen 31. mars samme år.

Skatteoppgjøret sendes til din registrerte adresse året etter inntektsåret. Du bør kontrollere at skatteoppgjøret stemmer med opplysningene du ga i selvangivelsen.

Når du er ansatt hos utenlandsk arbeidsgiver

Alle arbeidstakere i Norge må ha skattekort. Utenlandsk arbeidstaker ansatt hos utenlandsk arbeidsgiver med oppdrag i Norge, skal ha skattekort fra Skatt vest, Sentralskattekontoret for utenlandssaker (Skatt vest, SFU).

Skattekortet utstedes vanligvis på bakgrunn av opplysninger arbeidsgiveren din har gitt i skjema RF-1198 «Opplysninger om arbeidstakere».

Dersom arbeidsgiveren din har oppdrag for privatpersoner og du ikke allerede har fått skattekort, må du fylle ut skjema RF-1209 «Søknad om skattekort for utenlandske borgere» og levere skjemaet til Skatt vest, SFU.

Skattekortet blir sendt til arbeidsgiveren din. Arbeidsgiveren skal gi del to av skattekortet videre til deg.

På skattekortet ser du hvilket D-nummer (norsk ID-nummer) du er tildelt.

Leverer du ikke skattekort, skal arbeidsgiveren din trekke 50 prosent skatt.

Du vil få selvangivelse fra Skatt vest, SFU i månedsskiftet januar/februar året etter inntektsåret. Selvangivelsen må fylles ut og returneres til Skatt vest, SFU innen 31. mars samme år. Opplysninger om inntekt/godtgjørelser opptjent i Norge finner du på lønns- og trekkoppgaven du får fra arbeidsgiver.

Skatteoppgjøret sendes til den adressen du er registrert med hos Skatt vest, SFU i oktober året etter inntektsåret. Du bør kontrollere at skatteoppgjøret stemmer med opplysningene du ga i selvangivelsen.

Trygd

Hvis du arbejder i Norge er du som hovedregel medlem i den norske folketrygden fra første arbejdsdag. Dette skjer automatisk. Informasjon om dette får du på lokalkontoret til Arbeids- og velferdsetaten (NAV) på bostedet ditt eller på arbeidsstedet ditt hvis du ikke bor i Norge.

Som arbeidstaker skal du betale trygdeavgift. Trygdeavgiften er 7,8 prosent av lønnen og trekkes samtidig med skatten. Dersom du ikke skatter til Norge, skal trygdeavgiften betales til det lokale NAV-kontoret.

Som medlem i norsk trygd har du rettigheter etter norsk trygdelovgivning. Ved for eksempel behov for lege, har du rett til å benytte den norske helsetjenesten på lik linje med bosatte i Norge.

Enkelte arbeidstakere er som regel unntatt fra medlemskap i norsk trygd:

- Arbeidstakere som arbeider i to eller flere land og ikke bor i Norge
- Arbeidstaker som sendes ut av den virksomheten han/hun vanligvis arbeider for, for å arbeide i Norge i inntil ett år for denne virksomhetens regning

Gjelder dette deg, skal du som hovedregel høre inn under trygdelovgivningen i det landet du er utsendt fra/bor i. Da må enten du eller arbeidsgiveren din skaffe blankett E 101 fra trygdemyndighetene i det landet der du skal være medlem som bekreftelse på at du er unntatt norsk trygd. Dersom arbeidsgiveren din har kontoradresse i Norge, skal blanketten leveres NAV-kontoret på bostedet/arbeidsstedet ditt i Norge. Dersom arbeidsgiveren din ikke har kontoradresse i Norge, skal blanketten leveres til NAV Madla Trygd.

Du skal da ikke betale trygdeavgift til Norge.

Ved søknad om barnetrygd, foreldrepenger, kontantstøtte eller sykepenger, skal du ta kontakt med NAV-kontoret der du bor. Er du ikke bosatt i Norge, men ønsker å søke om noen av disse ytelsene, skal du ta kontakt med NAV-kontoret på arbeidsstedet ditt.

Oppholder du deg utenfor Norge, skal søknad om foreldrepenger/sykepenger sendes NAV Utland, postboks 8138, 0033 Oslo.

For å få helsetrygdkort/hastebblankett, eller dersom du har behov for andre opplysninger om helsetjenester, skal du kontakte NAV Helsetjenesteforvaltning servicesenter.

Ønsker du å søke om pensjon (alderspensjon, uførepensjon) skal du ta kontakt med trygde-myndighetene i hjemlandet ditt.

Arbeid og arbeidsplasser

I Norge har vi flere lover som skal sikre at du ikke blir skadet, syk eller får dårlig helse av å utføre et arbeid. Norsk lov gjelder for utenlandske arbeidstakere og tjenesteytere i Norge på lik linje med norske arbeidstakere.

Arbeidsmiljøloven er den viktigste av disse lovene. Den skal verne om din sikkerhet og helse på arbeidsplassen, og gir retter og plikter i arbeidslivet.

Det er alltid arbeidsgiver som har plikt til å sørge for at lovene blir fulgt. Du som arbeidstaker har imidlertid også et ansvar. Arbeidstakere skal samarbeide og bidra i arbeidet med å oppnå et godt helse, miljø og sikkerhetsnivå på arbeidsplassen.

Enten du er en midlertidig ansatt, utleid eller fast ansatt arbeidstaker, har arbeidsgiver, entreprenøren eller den som leier deg inn, et lovpålagt ansvar for å sikre at du mottar følgende rettigheter.

Du har blant annet rett til å:

- Arbeide på en arbeidsplass der alle farekilder, som kan skade deg eller påvirke helsen din, er kartlagt og styrt på en forsvarlig måte
- Du kan avbryte arbeidet og forlate plassen dersom du føler det er farlig å fortsette arbeidet
- Kontakte verneombud om forhold på arbeidsplassen din
- Informere arbeidsgiveren din om forhold du opplever som farlige på arbeidsplassen
- Ta kontakt med Arbeidstilsynet/ Petroleumstilsynet dersom du mener at det er farlige forhold som ikke blir fulgt opp
- Melde deg inn i en fagforening og bli verneombud

Du har selv plikt til å:

- Ta vare på din egen helse og sikkerhet, og underrette arbeidsgiver ved feil og mangler som kan føre til fare for liv eller helse
- Samarbeide med andre om helse, miljø og sikkerhet og ikke ødelegge eller misbruke hjelpemidler som er stilt til disposisjon for din sikkerhet eller velferd.

Arbeidsgiveren din skal alltid fortelle deg:

- Om de farekildene som er på nåværende eller planlagte arbeidssteder, og som kan skade deg eller påvirke helsen din
- Om eksisterende forhold eller forandringer i arbeidet som kan ha betydning for din sikkerhet og helse
- Hvordan du skal utføre jobben på en sikker måte
- Hva som er gjort for å verne deg mot skade og ivareta din helse
- Hvordan du kan få førstehjelp i tilfelle skade
- Hva du skal gjøre i en nødssituasjon

Arbeidsgiveren din plikter å sørge for:

- Skriftlig arbeidsavtale
- Opplæring og instruksjon slik at du kan utføre arbeidet sikkert
- Personlig verneutstyr – verneklær, hjelm, vernebriller, vernesko, hørselsvern eller åndedrettsmaske - dersom det er nødvendig for at du skal unngå å bli skadet
- Helseundersøkelser dersom det er fare for at arbeidet kan påvirke helsen din
- Yrkesskadeforsikring for deg

- Hvis arbeidsgiver stiller bolig, skal boforholdene være tilfredstillende
- Skriftlig instruks ved arbeid som kan være særlig farlig for liv eller helse

Arbeidstilsynet ser til at virksomhetene følger regelverket. Petroleumstilsynet har tilsyn med virksomheter på sokkelen og de store petroleumsanleggene på land. Skal du arbeide i petroleumsvirksomheten, må du derfor forholde deg til Petroleumstilsynet.

Arbeidstakere som utfører bygningsarbeid på byggeplasser i Norge og på enkelte petroleumsanlegg på land har krav på minstelønn. Det har også arbeidstakere som utfører installasjoner, vedlikehold og reparasjoner på elektro- og automatiseringsanlegg på enkelte petroleumsanlegg på land, samt arbeidstakere i verksteds- og teknologiindustrien på enkelte petroleumsanlegg på land.

Mal for arbeidsavtale og informasjon om de viktigste reglene i arbeidsmiljøloven finnes på engelsk, estisk, latvisk, litauisk, polsk og russisk, og fås ved henvendelse til Arbeidstilsynet.

Kontaktinformasjon

Servicesenter for utenlandske arbeidstakere

Besøksadresse: Hagegata 28
0630 Oslo

Samarbeid mellom Politiet, Utlendingsdirektoratet, Skatteetaten og Arbeids-tilsynet. Her kan du blant annet søke om arbeids- og oppholdstillatelse.

OPPHOLD:

Politiet

Telefon: 02800

Internett: www.politi.no

Utlendingsdirektoratet (UDI)

Postadr: Hausmanns gt 21
Postboks 8108 Dep.
NO-0032 Oslo

Telefon + 47 23 35 15 00

Opplysningstjenesten i UDI:
23 35 16 00, e-post: ots@udi.no

Arbeidsgiverservice: 23 35 15 33,
e-post: arbeidsgiverservice@udi.no

SKATT:

Ansatte i norske virksomheter:

Spørsmål om skattekort/fastsetting av skatt:

Lokalt likningskontor

(etter 1. januar 2008: skattekontor)

Spørsmål om innbetaling av skatt, skatt til gode m.m:

Lokalt kemnerkontor

Internett:

www.taxadministration.no (engelsk)
eller www.skatteetaten.no (norsk)

Ansatte i utenlandske virksomheter:

Spørsmål om skattekort/fastsetting av skatt:

Skatt vest, Sentralskattekontoret for utenlandssaker (Skatt vest, SFU)

Postadr: Postboks 8031
NO-4068 Stavanger

Besøksadr: Lagårdsveien 46
NO-4010 Stavanger

Telefon: +47 51 96 96 00

Telefaks: +47 51 96 96 96

E-post: postkassesfu@skatteetaten.no

Innbetaling av skatt, skatt til gode m.m:

Skatt vest, Skatteopprekker utland

Postadr: Postboks 148, Sentrum
NO-4001 Stavanger

Besøksadr: Lagårdsveien 46
NO-4010 Stavanger

Telefon:

Til 31.12.07 + 47 51 86 89 00

Fra 31.12.07 + 47 22 07 70 00

Telefaks: + 47 51 86 89 60

E-post: sokkel-utland@skatteetaten.no

Internett:

www.taxadministration.no (engelsk)
eller www.skatteetaten.no (norsk)

Skatteetatens sentralbord etter 1. januar 2008:

Telefon: 800 800 00

Fra utlandet + 47 22 07 70 00

TRYGD:

Lokalt NAV-kontor

Internett: www.nav.no

Kundesenter for innbyggere i:

Østfold: 815 81 001

Hedmark: 815 81 004

Rogaland: 815 81 000

Hordaland: 815 81 000

Nordland: 815 81 018

NAV Utland

Postadr: Postboks 8138
NO-0033 Oslo

NAV Helsetjenesteforvaltning servicesenter

Telefon: 81570030

E-post: [nav.helsetjenesteforvaltning.
servicesenter@nav.no](mailto:nav.helsetjenesteforvaltning.servicesenter@nav.no)

Spørsmål om fritak fra norsk trygd:

NAV Madla Trygd

Postadr: Postboks 484

NO-4090 Hafsfjord

Telefon: + 47 815 81 000

ARBEIDSFORHOLD:

Arbeidstilsynets svartjeneste

Telefon: 815 48 222

(mandag – fredag 09.00-15.00)

Spørsmål kan også stilles på e-post til
svartjenesten@arbeidstilsynet.no

Internett: www.arbeidstilsynet.no

Informasjon på polsk:

Hos Arbeidstilsynets svartjeneste kan
du også stille spørsmål på polsk.

Bruk passordet POLSKI når de svarer.

For arbeidsavtaler, faktasider, brosjyrer
og annen informasjon på polsk,
se www.arbeidstilsynet.no/pl

ARBEIDSFORHOLD I PETROLEUMS- VIRKSOMHETEN:

Petroleumstilsynet

Telefon + 47 51 87 60 00

E-post: postboks@ptil.no

Internett: www.ptil.no

Arbeidstilsynet

www.arbeidstilsynet.no

www.nav.no

PETROLEUMSTILSYNET

www.ptil.no

Skatteetaten

www.skatteetaten.no

UDI

Utlendingsdirektoratet

www.udi.no

November 2007

Opplag: 50.000

Grafisk utforming: Blå Design

Trykk: Aske Trykk AS